

CONSUMUL

Consumul și factorii săi determinați

Funcția consumului

Consumul

- ▀ *folosirea de către fiecare agent și subiect economic a venitului sau a unei părți din acesta pentru cumpărarea de mărfuri necesare satisfacerii trebuințelor sale*
- ▀ reprezintă principala componentă a cererii agregate, cea care determină fundamental evoluția economiei (cel puțin pe termen lung).

Consumul

se structurează pe trei grupe principale:

- - consum de bunuri de folosință imediată (curentă),
- - consum de bunuri de folosință îndelungată,
- - servicii și informații.

Mărimea cheltuielilor pentru consum și implicit mărimea cererii agregate pentru bunuri de consum depinde în principal de **mărimea veniturilor personale disponibile (Y_D)**:

$$C = f(Y_D)$$

dar și de alți factori de **natură obiectivă** și **subiectivă** (înclinații psihologice, scopuri individuale, capacitatea de anticipare ș.a.).

Factori subiectivi

au în vedere acele caracteristici psihologice ale naturii umane și acele obiceiuri și instituții sociale care, fără a fi imuabile, este puțin probabil să cunoască schimbări radicale într-o perioadă de timp relativ îndelungată (exceptând bineînțeles situațiile “anormale”):

tendința de menținere a modului de viață cu care este obișnuit

înclinația de a economisi eventualul surplus a venitului realizat peste nivelul cheltuielilor pentru consumul obișnuit

Factori obiectivi

mărimea și dinamica veniturilor (salarilor)

modificări ale politicii fiscale

modificări neprevăzute ale valorii capitalului neluate în considerare în calculul de previzionare a venitului net

modificarea ratei de scontare a factorului timp, adică a raportului de schimb între bunurile prezente și viitoare - determinată de dinamica ratei dobânzii și a prețurilor (evoluția puterii de cumpărare), dar și de existența unei incertitudini extreme sau riscuri specifice

modificarea așteptărilor în ceea ce privește raportul dintre nivelul actual și nivelul viitor al venitului - se manifestă pregnant la nivelul individului, la nivel social efectele sale se compensează în general

rata consumului:

raportul dintre consum și venit

arată care este ponderea consumului în totalul veniturilor, respectiv cât reprezintă cheltuielile pentru consum în totalul venitului.

$$c = \frac{C}{Y_D}$$

→ *înclinația medie spre consum (c)*

Legea consumului - Keynes:

- ▶ “Legea psihologică fundamentală pe care ne putem baza cu toată certitudinea,... este că, în medie și în cea mai mare parte a timpului, oamenii tind să-și sporească nivelul de consum pe măsură ce venitul lor crește, dar nu cu o cantitate egală cu creșterea venitului”
- ▶ înseamnă că la niveluri scăzute de venit rata consumului este mai ridicată, în timp ce pe măsură ce veniturile devin tot mai mari ea se va reduce

Consum autonom:

- consumul minim necesar supraviețuirii, consum incompresibil (la care nu se poate renunța),
- necesar chiar și în situația în care nu se realizează venituri.

Funcția consumului:

$$C = C_0 + c'Y_D$$

unde:

c' – înclinația marginală spre consum,
 $0 < c' < 1$

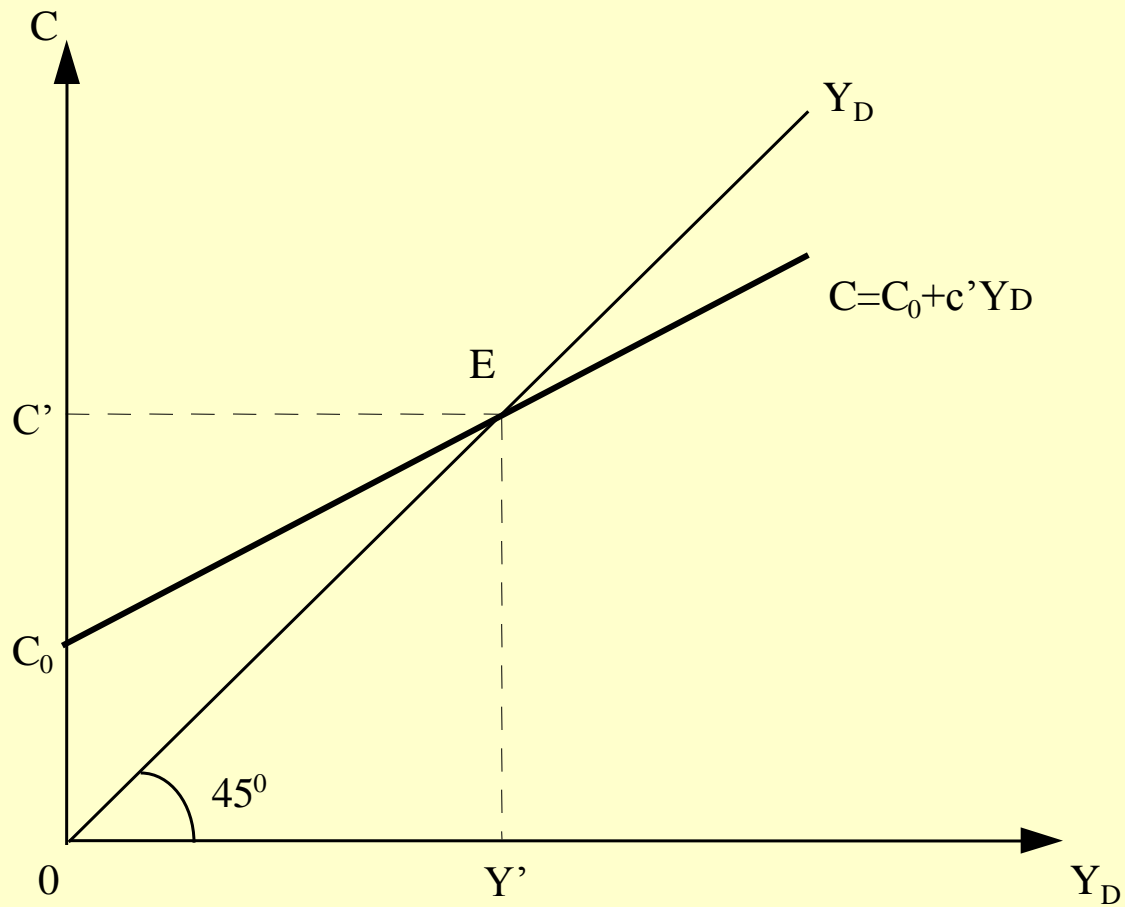

înclinația (marginală) spre consum:

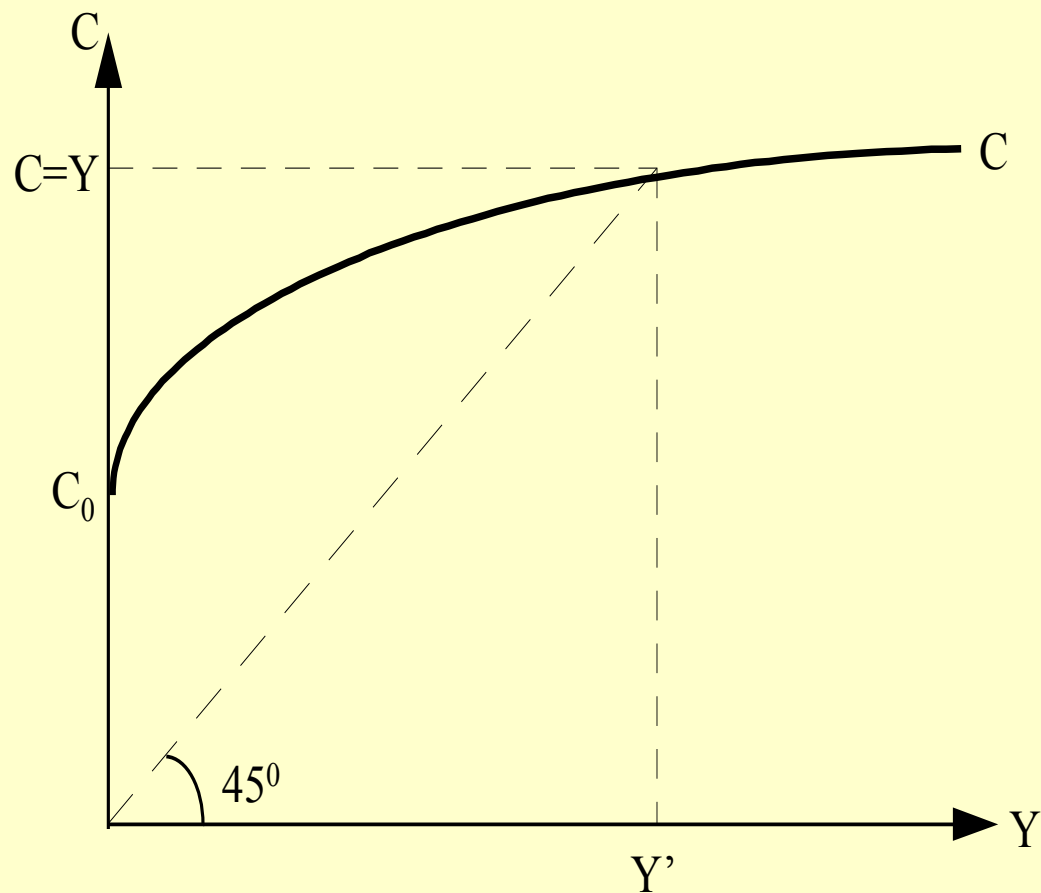
reflectă *panta dreptei (curbei) consumului*
arată cu cât crește consumul ca urmare a
creșterii venitului (de regulă cu o unitate).

$$c' = \frac{\Delta C}{\Delta Y_D}$$

Funcția consumului (c' constant):

Funcția consumului (c' nu este constant):

$\uparrow Y \rightarrow \uparrow C \rightarrow \downarrow c \rightarrow \downarrow c'$

ECONOMISIREA

Economisirea și factorii săi determinanți

Funcția economisirii

Economii

- *surplusul venitului peste nivelul cheltuielilor obișnuite de consum (în general sunt privite ca o mărime reziduală, dar pot exista și sub forma consumului amânat, a economiilor-scop).*

$$Y_d = C + S \rightarrow S = Y_d - C$$

$$Y_D = C + S \rightarrow S = Y_D - C$$

La fel ca și consumul și mărimea și dinamica economiilor este dependentă de cea a veniturilor:

$$S = f(Y_D)$$

Această relație dintre economii și venituri este evidențiată prin *funcția economisirii*, care se deduce prin "scăderea" funcției consumului în relația de mai sus:

$$S = Y_D - (C_0 + c'Y_D) \text{ și}$$

$$S = -C_0 + (1 - c')Y_D$$

Funcția economisirii:

$$S = -C_0 + s'Y_D$$

în care:

s' – înclinația marginală spre economisire

$$s' = 1 - c'$$

pentru că: $s' + c' = 1$

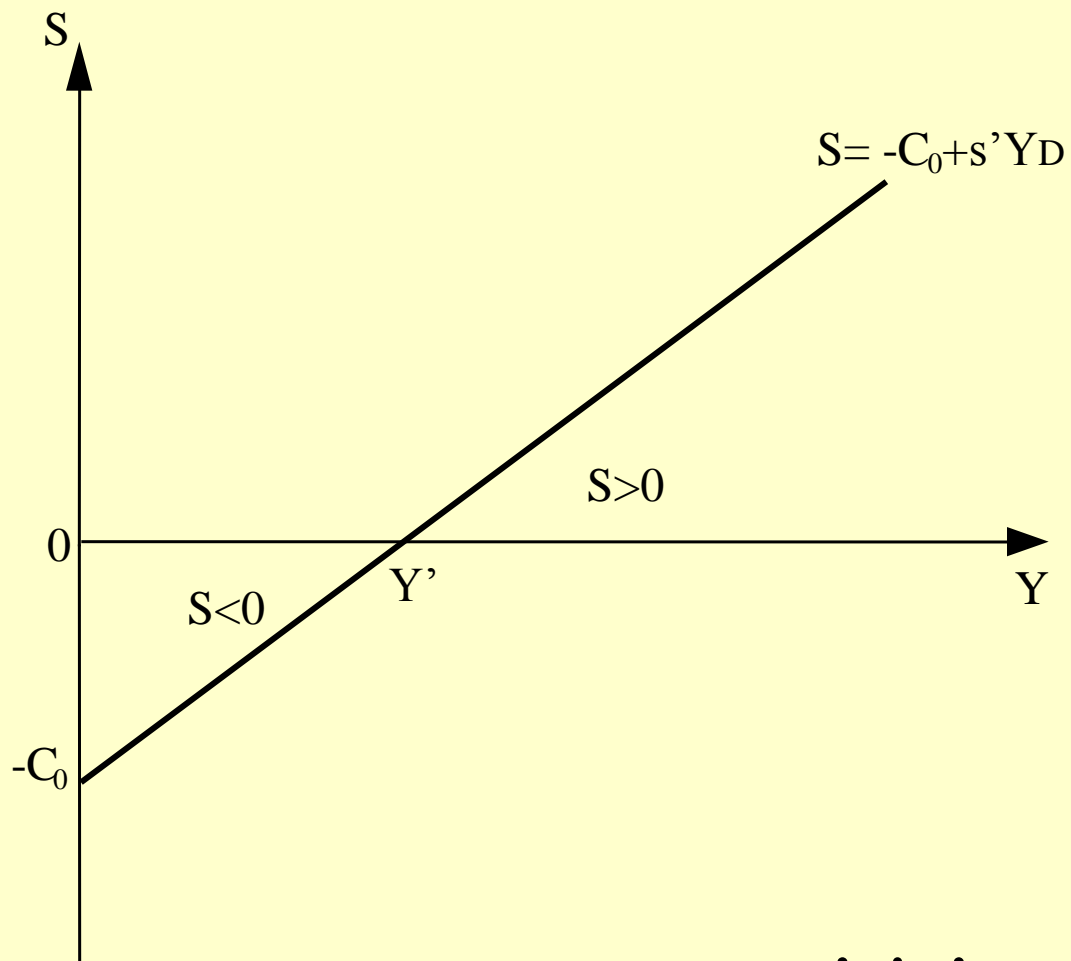

Înclinația (marginală) spre economisire:

arată cu cât vor spori economiile ca urmare a creșterii venitului (de regulă cu o unitate).

$$s' = \frac{\Delta S}{\Delta Y_D}$$

Funcția economisirii:

c' și s' - constant

Funcția economisirii:

- ▮ funcție crescătoare de venit, deoarece $s' > 0$.
- *la nivele reduse de venit nu numai că nu se realizează practic economii, dar se consumă economii ($S < 0$).*
- *economiile vor apare ($S > 0$) numai pentru venituri superioare nivelului Y' (de echilibru)*

$$\uparrow \mathbf{Y} \rightarrow \uparrow \mathbf{C} \rightarrow \downarrow \mathbf{c} \rightarrow \downarrow \mathbf{c}' \rightarrow \uparrow \mathbf{S} \rightarrow \uparrow \mathbf{s} \rightarrow \uparrow \mathbf{s}'$$

rata (înclinația) medie spre economisire (s):

raportul dintre economii și venit

arată care este ponderea consumului în totalul veniturilor, respectiv cât reprezintă cheltuielile pentru consum în totalul venitului.

$$s = \frac{S}{Y_D}$$

Economisirea – mobiluri:

- tendința de constituire a unor rezerve bănești pentru situații neprevăzute
- tendința de a se asigura material pentru bătrânețe, pentru întreținerea anumitor persoane sau pentru studiile unor membrii ai familiei
- dorința de a beneficia de dobânzi sau sporuri de valoare (se preferă un consum real mai mare într-o perioadă ulterioară unui consum imediat mai mic)

Economisirea – mobiluri:

- preferința pentru o majorare treptată a consumului (satisface instinctul în virtutea căruia oamenii se așteaptă la îmbunătățirea continuă a standardului de viață)
- senzația de independență și libertate pe care o conferă o sumă economisită
- asigurarea condițiilor pentru realizarea unor proiecte de afaceri (inclusiv speculative) sau consum viitor
- satisfacția de a lăsa avere moștenitorilor
- plăcerea de a-și satisface pur și simplu zgârcenia

Economisire versus consum

economisire	consum
<i>prudență, prevedere, calcul, sete de propășire, spirit de afaceri, mândrie, avariție</i>	<i>setea de satisfacție, miopia, generozitatea, nechibzuința, ostentația, risipa</i>

din confruntarea lor ia naștere mărimea concretă a cererii totale și consumului fiecăruia, în raport desigur și cu posibilitățile concrete determinate de un anumit nivel al venitului personal disponibil.

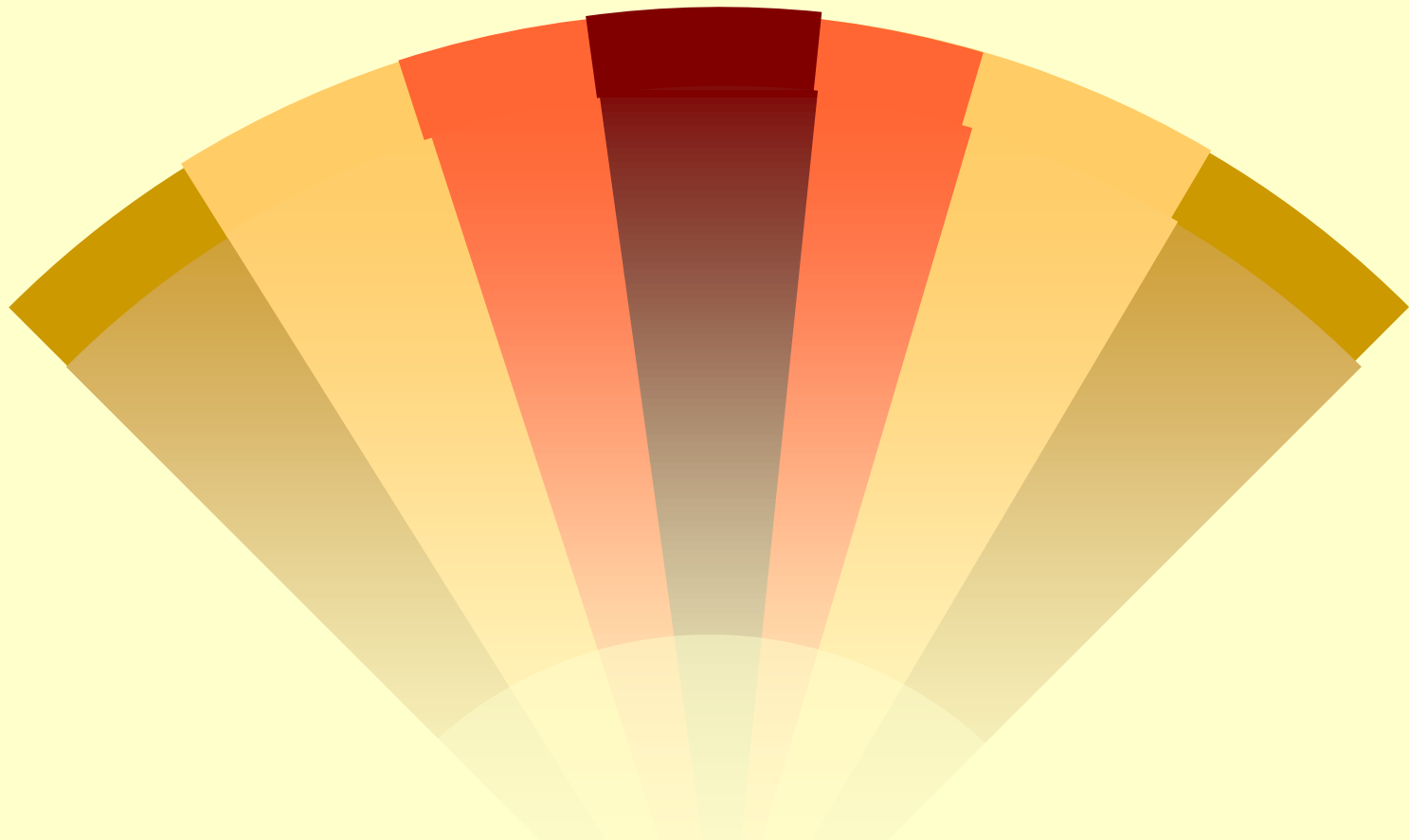
Economisire – mobiluri:

- *spiritul de afaceri (asigurarea unor resurse pentru investiții fără a face împrumuturi și fără a recurge la piața de capital)*
- *dorința de a avea lichidități pentru a putea face față unor situații de urgență sau unor crize*
- *setea de propășire (dorința de a asigura un venit în creștere treptată care va feri conducerea de critici – nu se va face diferență între creșterea veniturilor datorită acumulărilor anterior făcute și cea datorată unei eficiențe mai mari)*
- *prudența financiară (constituirea de rezerve care să permită restituirea datoriilor și/sau recuperarea valorii investițiilor mai repede decât ritmul real al uzurii).*

Relații și formule de calcul (după Keynes):

	<i>Consum</i>	<i>Economii</i>
Funcția	$C = f(Y_D)$ $C = C_0 + c' \cdot Y_D$	$S = f(Y_D)$ $S = -C_0 + s' \cdot Y_D$
Rata (încлинаția medie)	$c = \frac{C}{Y_D}$, $c = f(Y_D)$	$s = \frac{S}{Y_D}$, $s = f(Y_D)$
Încлинаția marginală (rata marginală)	$c' = \frac{\Delta C}{\Delta Y_D}$, $c' = f(Y_D)$	$s' = \frac{\Delta S}{\Delta Y_D}$, $s' = f(Y_D)$

CONSUMUL

Alte abordări privind consumul

teoria venitului permanent (Friedman):

• ***Venitul curent:*** $Y = Y_p + Y_t$

unde:

Y_p = *venitul permanent (media veniturilor dintr-o perioadă)*

Y_t = *venit tranzitoriu (temporar)*

• ***Venitul permanent:*** $Y_p = \overline{Y_D^i}$

de regulă $Y_p \rightarrow C$ și $Y_t \rightarrow S$

și atunci $C = f(Y, Y_p)$

Funcția consumului (Friedman):

$$C = c_p \cdot Y_p$$

consumului de-a lungul vieții (Modigliani):

Venitul total de-a lungul vieții:

$$Y_v = A + \sum Y_D^i$$

sau $Y_v = A + (d_{ar} \cdot Y_D)$

unde:

A = bunurile deținute (averea)

dar = durata vieții active rămase (perioada în care se mai realizează venituri, în general egală cu numărul de luni până la pensionare)

Consum total de-a lungul vieții = Venit: $C_v = Y_v$

$\rightarrow C = f(Y, A)$

consumului de-a lungul vieții (Modigliani):

Consum lunar:

$$C = \frac{Y_v}{d_{vr}}$$

unde: d_{vr} = speranța de viață rămasă (în luni)

Funcția consumului (Modigliani):

$$C = c_1 \cdot Y_D + c_2 \cdot A$$

unde: c_1 = înclinația spre consum determinată de venitul disponibil

c_2 = înclinația spre consum determinată de avere

și putem aproxima:

$$c_1 = \frac{d_{ar}}{d_{vr}} \quad \text{și} \quad c_2 = \frac{1}{d_{vr}}$$

Legitățile consumului (Engel):

Hrană

Locuință

Servicii

© Paul Cocioc, 2020